

Utveckling

***för minskad klimatpåverkan,
ökad social trygghet, renare
vatten och bättre miljö***

**Miljöpartiet de gröna i Värmdös förslag till
budget för 2017**

Förord

Värmdö skulle kunna bli en av Sveriges grönaste och mest hållbara kommuner. Det vill Miljöpartiet arbeta för. Under den föregående mandatperioden har kommunen tagit flera steg mot ökad hållbarhet och minskad klimatpåverkan. I vår budget för 2017 fortsätter vi den utvecklingen. Miljöpartiets förslag till budget för Värmdö kommun grundar sig på vårt valprogram för mandatperioden 2014-2018, våra erfarenheter från den förra mandatperioden, de senaste åren samt förvaltningens analys av olika omvärldsfaktorer.

Vi står nu inför en stark samhällsutbyggnad vilket ställer stora krav på vår kommun att kunna hantera en kraftig bostadsutveckling, en ökad befolkning och ett kommunalt utbud av de tjänster våra medborgare behöver och efterfrågar. För att lyckas väl behöver vår kommun ha de bästa förutsättningarna i form av en god ekonomi, kompetent och engagerad personal samt inte minst en hög ambition.

Sedan föregående mandatperiod har vi halkat efter rejält i utvecklingen mot att bli en miljö- och klimatmässigt hållbar kommun. Vi vill därför satsa extra inom klimat- och miljöfrågor genom att höja ambitionen, ta fram konkreta handlingsplaner samt göra nödvändiga investeringar. Vi vill göra kommunorganisationen mer klimatsmart genom att införa system för klimatkompensering, ekonomiska styrmedel för att minska koldioxidutsläpp, krav på mer energieffektiva byggnader samt miljöcertifiering av de kommunala bolagen. Vi vill dessutom ta fram tydliga placeringsdirektiv som utesluter investeringar i verksamheter med stor miljö- och klimatpåverkan. Utöver det vill vi återinrätta en hållbarhetssamordnare med miljöinriktning.

Genom att satsa på mer lokalt producerad förnybar energi, en transportinfrastruktur som stimulerar cyklande och gångtrafik samt ökad andel kollektivt resande minskar vi belastningen på vägnätet och utsläppen av växthusgaser. Genom att aktivt arbeta för ökad återvinning, mer ekologisk och vegetarisk mat minskar vi vår påverkan på såväl klimatet som inom andra miljöområden. När vi stärker skyddet för värdefull natur genom reservatsbildning, förbättrad vattenkvalitet och skötselplaner bidrar vi till bevarandet av den biologiska mångfalden och en förstärkning av ekosystemtjänsterna. Samtidigt investerar vi i våra kommuninvånares möjlighet till ett rikt friluftsliv.

Genom fortsatta satsningar på förbättrad kvalitet i skolan, stärkt lärarkår, och en god arbetsmiljö för såväl elever som personal bildar vi grunden för framtidens Värmdö. Skolan ska ge alla barn en god utbildning som ger barnen den kompetens och trygghet som krävs för att utvecklas till självständiga individer i vårt samhälle. Vi satsar därför på fler högskoleutbildade förskollärare, lärare och fritidspedagoger men också stärkt grundskolepeng. Vi vill ha en inkluderande skola där elever ges det stöd de behöver. Vi ser dessutom att barn med olika funktionshinder ska få samma möjligheter som andra barn. Miljöpartiet vill se en grön tråd i utbildningen och utveckla natur- och utomhuspedagogik

samt skolskogar. Vi värnar också Skärgårdsskolans fortsatt utveckling och vill se att gymnasiet och vuxenutbildning stärks på hemmaplan. Vi prioriterar samtidigt en förbättrad skolskjuts med minskade avståndsgränser, möjlighet att få åka med skolbussen i mån av plats och att barn ges möjlighet att få skolskjuts efter fritids.

Vi vill dessutom höja ramarna inom Socialnämnden och Vård- och Omsorgsnämnden. Inom Socialnämnden vill vi dessutom satsa på att utbilda kommunens personal inom första hjälpen för psykisk ohälsa, arbeta med ett projekt för att stärka den psykiska hälsan bland barn och unga, utöka Hamnen med en traumaterapeut, höja ersättningen för familjehem samt förbättra missbruksvården. Inom Vård- och Omsorgsnämnden vill vi anställa en brukarombudsman för personer som omfattas av LSS, ett äldreombud och tillföra resurser för extra omsorg i livets slutskede samt för att HBTQ certifiera Gustavsgården. Vi vill dessutom investera i ytterligare ett särskilt boende. Utöver detta inrättar vi funktionen social hållbarhetssamordnare, som i kommunledningen tar ansvar för sociala frågor.

Budgetförslaget förutsätter att alla tar ansvar för att anvisade medel används enligt beslut.

Det här är några axplock ur vår budget för 2017 med ramar för 2018-2019. Med våra satsningar ser vi att Värmdö fortsätter att ta flera steg mot ökad ekologisk och social hållbarhet samt att vi ger förutsättningar för medborgarna att både vara mer delaktiga men också lämna mindre klimatmässiga fotavtryck.

För Miljöpartiet de gröna i Värmdö:

Filip Joelsson, gruppledare och språkrör

Hanna Thorell, gruppledare och språkrör

Malin Åberg Aas, ledamot

Siv Strömbäck, ledamot

Thomas Taylor, ledamot

Mikael Aldeheim, ersättare

Ulla Bjöörn, ersättare

Fredrik Alzén, ersättare

Miljöpartiets budget i sammanfattning

Resultat (mnkr)	Bokslut -14	Bokslut -15	Budget -16 KF	Budget -17 MP	Förändring 16/17
Nämndernas nettokostnader	-1 863,8	-1 925,4	-2 041,8	-2 181,2	-139,4
Centrala åtaganden	-1,3	21,3	-11,6	-4,2	7,4
Verksamhetens kostnader	-1 865,1	-1 904,1	-2 053,4	-2 185,4	-132,0
Skatteintäkter	1 770,1	1 860,8	1 965,2	2 079,0	113,8
Bidrag och avgifter					
utjämningsystem	173,6	167,0	166,8	178,3	11,5
Finansnetto	-30,9	-23,6	-38,5	-30,5	8,0
Årets resultat	47,7	100,1	40,1	41,4	1,3

Miljöpartiets Investeringsbudget 2017, ramar för 2018-2019

tkr	Budget 2016	Budget 2017	Ram 2018	Ram 2019	Summa 2017-2019
Lokalförsörjningsplan	272 000	213 000	148 000	68 000	429 000
Kommunen exkl taxefinansierad verksamhet	113 275	353 298	255 830	104 150	713 278
Kommunen taxefinansierad verksamhet	119614	144106	129460	99910	373476
Exploatering, netto		12912	1370	-1134	13148
Totalt	504 889	723 316	534 660	270 926	1 528 902

Driftbudget 2017

Resultatbudget (mnkr)	Budget 2016 KF	Budget kostnader 2017	Budget intäkter 2017	Budget netto 2017	Förändring 2016/2017
Kommunfullmäktige mm.	-6,4	-7,0	0,0	-7,0	-0,6
Överförmyndarnämnd	-2,7	-5,3	1,9	-3,4	-0,7
Kommunstyrelse	-162,7	-280,7	102,9	-177,7	-15,0
Utbildningsnämnd	-1 103,8	-2 152,1	988,9	-1 163,3	-59,5
Kultur- och fritidsnämnd	-120,8	-169,5	53,5	-116,0	4,8
Socialnämnd	-164,3	-339,3	160,4	-178,8	-14,5
Vård och omsorgsnämnd	-412,7	-794,5	352,1	-442,4	-29,7
Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnd	-6,5	-39,9	32,1	-7,7	-1,2
Teknisk nämnd	-25,4	-276,2	235,0	-41,2	-15,8
Näringslivsnämnd	-36,5	-80,9	37,4	-43,5	-7,0
Nämndernas netto	-2 041,8	-4 145,3	1 964,2	-2 181,2	-139,4
Pensionskostnader	-43,2	-49,6	0,0	-49,6	-6,4
Infrastrukturstöd skärgård	-6,6	-6,7	0,0	-6,7	-0,1
Framtidens Gustavsberg	-1,5	-2,0	0,0	-2,0	-0,5
Intern ränta	47,0	-9,0	51,0	42,0	-5,0
Statsbidrag maxtaxa och kvalitetsbidrag	19,6	0,0	15,1	15,1	-4,5
Fastighetsskatt och övriga kostnader	-2,0	-2,0	0,0	-2,0	0,0
Övriga intäkter	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0
Koncernbidrag Gustavsbergsbadet	-9,0	0,0	0,0	0,0	9,0
Centralt avsatt utrymme, volymer	-21,9	-16,0	0,0	-16,0	5,9
Centralt avsatt utrymme, konjunktur	-15,0	-6,0	0,0	-6,0	9,0
Riskpremie fastigheter	20,0	0,0	20,0	20,0	0,0
<i>Delsumma centrala åtaganden</i>	<i>-11,6</i>	<i>-91,3</i>	<i>87,1</i>	<i>-4,2</i>	<i>7,4</i>
Verksamhetens netto	-2 053,4	-4 236,6	2 051,3	-2 185,4	-132,0
Kommunalskatt	1 963,2	0,0	2 079,0	2 079,0	115,8
Skatteväxling hemsjukvård	2,0	0,0	0,0	0,0	-2,0
Inkomstutjämningsbidrag	20,1	0,0	16,7	16,7	-3,4
Kostnadsutjämningsbidrag	100,3	0,0	85,9	85,9	-14,4
Regleringsposten	-9,7	-10,3	0,0	-10,3	-0,6
Strukturbidrag	4,3	0,0	0,0	0,0	-4,3
Kommunal fastighetsavgift	91,9	0,0	96,7	96,7	4,8
LSS-utjämningen	-40,1	-32,8	0,0	-32,8	7,3
Välfärdsmiljoner	0,0	0,0	12,9	12,9	12,9
Summa skatter och utjämningsystem	2 132,0	-43,1	2 291,2	2 248,1	116,1
Finansiella intäkter	5,5	0,0	5,5	5,5	0,0
Finansiella kostnader	-44,0	-36,0	0,0	-36,0	8,0
Summa finansnetto	-38,5	-36,0	5,5	-30,5	8,0
Årets resultat exkl VA och RH	40,1	-4 315,7	4 348,0	32,2	-7,9

Miljöpartiet de gröna i Värmdös ändrings- och tilläggsförslag till förvaltningens budgetförslag.

Kommungemensamt

● **Punkt 1 MP**

Den kommunala skattesatsen fastställs till 19,88 kr för år 2017, vilket innebär en oförändrad skattesats jämfört med 2016.

● **Punkt 2 MP**

Respektive nämnd bemyndigas att inom ramen för sin budget bevilja bidrag till organisationer inom sitt verksamhetsområde med uppräkningshögt 2 %, om inget annat anges.

● **Punkt 3 MP**

Kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning, finansiella målet årets resultat, ändras till att vara, i förhållande till skatteintäkter, skatteutjämning och generella statsbidrag, minst 2 % exklusive engångsposter.

● **Punkt 4 MP**

Konjunkturreserven minskas till 8 000 tkr. Motsvarar en kostnadsminskning på 7 000 tkr.

● **Punkt 5 MP**

Volymreserven minskas till 9 000 tkr. Motsvarar en kostnadsminskning på 23 000 tkr.

● **Punkt 6 MP**

Investeringsbudgeten fastställs med Miljöpartiets tillägg/ändringsförslag för år 2017 med i förekommande fall anslagsbindning på objektsnivå enligt tabell. Se att-satser MP85 tom MP95

● **Punkt 7 MP**

Att målet för kommunala verksamheter som serverar mat skall vara att minst 50 % av all serverad mat ska vara ekologisk senast vid utgången av 2018.

● **Punkt 8 MP**

Ett arbete påbörjas för att certifiera Värmdö kommun enligt kvalitets- och miljöledningssystemen ISO 9001 och 14001.

● **Punkt 9 MP**

Att målet för samtliga nybyggnationer och större renoveringsprojekt i kommunal regi ska vara att följa 1%-regeln för konstnärlig utsmyckning.

● **Punkt 10 MP**

Att GBAB får i uppdrag att implementera ett generellt rabattsystem för kommuninvånare med funktionsnedsättning som bedöms enligt LSS.

Kommunfullmäktige

Driftbudget 2017 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2016	6 400	0	6 400
Förändringar enl KD:s förslag	378	0	378
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	128	0	128
Återföring utbildning nya politiker	250		250
Kommundirektörens förslag till budget 2017	6 778	0	6 778
Demokratiberedning	200	0	200
Summa MP:s ändringar	200	0	200
MP:s förslag till budget 2017	6 978	0	6 978

- **Punkt 11 MP**

En Demokratiberedning ska inrättas under kommunfullmäktige med ansvar för att utveckla medborgarinflytandet och demokratin i kommunen bestående av en ledamot och en ersättare från varje i kommunfullmäktige invalt parti. För ändamålet tillförs fullmäktige 200 tkr.

- **Punkt 12 MP**

Nämndens nettoram fastställs i enlighet med MPs förslag till budget.

Överförmyndarnämnden

Driftbudget 2017 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2016	3 678	-1 014	2 664
Förändringar enl KD:s förslag	1 235	-836	399
<i>Varav ramförändringar:</i>			0
Rameffekter av reviderad budget	800	-800	0
Tillägg lön och inflation	90	-36	54
Ramförstärkning	345		345
Kommundirektörens förslag till budget 2017	4 913	-1 850	3 063
Ytterligare ramförstärkning	350	0	350
Summa MP ändringar	350	0	350
MP:s förslag till budget 2017	5 263	-1 850	3 413

- **Punkt 13 MP**

Att nämnden ges en ytterligare ramförstärkning på 350 tkr.

- **Punkt 14 MP**

Nämndens nettoram fastslås i enlighet med MPs förslag till budget

Kommunstyrelsen

Driftbudget 2017 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2016	258 576	-95 856	162 720
Förändringar enl KD:s förslag	22 238	-7 083	15 155
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	4 879	-1 987	2 892
Reviderad rambudget	4 164	-3 496	668
Ramförstärkning	13 195	-1 600	11 595
Kommundirektörens förslag till budget 2017	280 814	-102 939	177 875
Lönepåslag efter fackutbildning inom skola, vård och omsorg	1 000	0	1 000
Jämställdhetspott	1 000	0	1 000
Anställa 2 st hållbarhetssamordnare (en för miljöfrågor och en för sociala frågor)	350	0	350
Åtgärder social hållbarhet	1 000	0	1 000
Åtgärder ekologisk hållbarhet	1 000	0	1 000
Projekt rädda Farstaviken	500	0	500
Ramsänkning	-5 000	0	-5 000
Summa MP ändringar	-150	0	-150
MP:s förslag till budget 2017	280 664	-102 939	177 725

● Punkt 15 MP

Kommunstyrelsen uppdras att använda 1 000 tkr för att ge personal inom utbildningsområdet och omsorgsområdet 800 kr i lönepåslag efter genomförd utbildning som leder till behörighet som barnskötare, undersköterska, lärare eller fritidspedagog.

● Punkt 16 MP

Kommunstyrelsen uppdras att använda 1 000 tkr för en jämställdhetspott.

● Punkt 17 MP

Kommunstyrelsen får i uppdrag att anställa två hållbarhetssamordnare, en för miljöfrågor och en för sociala frågor. Styrelsen uppdras att använda 350 tkr inom ram för att täcka en halvårseffekt av den ena tjänsten, och förväntas täcka den andra inom ram. Vidare uppdras kommunstyrelsen avsätta 2 000 tkr för insatser relaterade till ekologisk och social hållbarhet.

● Punkt 18 MP

Kommunstyrelsen uppdras att använda 500 tkr för att ta fram en plan för sanering av Farstaviken. Planen ska vara kommunfullmäktige tillhanda senast 30 juni 2017.

● Punkt 19 MP

Kommunstyrelsen får i uppdrag att utvärdera brister och möjliga förbättringar av kommunens färskvattenförsörjning.

● Punkt 20 MP

Kommunstyrelsen får i uppdrag ta fram tydliga placeringsdirektiv som utesluter investeringar i verksamheter med stor miljö- och klimatpåverkan samt oetiska placeringar.

● **Punkt 21 MP**

Kommunstyrelsen får i uppdrag att väsentligt minska de kommunala verksamheternas klimatpåverkan genom att...

...sänka elförbrukningen med 10%,

...ta fram ekonomiska styrmedel för att minska koldioxidutsläpp från egna transporter,

...klimatkompensera kommunorganisationens nettoutsläpp av växthusgaser,

...tillse att de kommunala bolagen miljöcertifieras,

Därutöver uppdras kommunstyrelsen ta fram en detaljerad handlingsplan som visar hur Energi- och klimatpolicyn ska efterlevas. Uppdragets kostnader täcks inom ram.

● **Punkt 22 MP**

Kommunstyrelsen får i uppdrag att förhandla fram ett stadsmiljöavtal för att förbättra framkomligheten för kollektivtrafiken i kommunen.

● **Punkt 23 MP**

Att uppdra till kommunstyrelsen att anta de områdesbestämmelser för bevarandevärda kulturmiljöer som tagits fram av samhällsplaneringskontoret och varit på samråd senast mars 2017.

● **Punkt 24 MP**

Att kommunstyrelsen får i uppdrag att i enlighet med den antagna Grönstrukturplanen för Gustavsberg skapa ett leddokument för hur grönska hanteras och skyddas i stadsbyggandet som ska användas i genomförande och byggskede.

● **Punkt 25 MP**

Kommunstyrelsen får i uppdrag att anmäla kommunen till Kemikalieinspektionens kommunnätverk Giffri vardag för utbyte och samverkan om kemikaliefrågor.

● **Punkt 26 MP**

Att kommunstyrelsen kompletterar kommunens årliga uppföljningsarbete med ett socialt bokslut som komplement till det ekonomiska bokslutet och miljöbokslutet. Socialt bokslut införs från och med 2017.

● **Punkt 27 MP**

Kommunstyrelsen får i uppdrag att förbereda projekteringen av ytterligare ett särskilt boende.

● **Punkt 28 MP**

Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med närliggande kommuner starta ett integrationsprojekt för nyanlända ungdomar. Arbetet förväntas ske inom ramen för kommunstyrelsens ungdomsansvar.

● **Punkt 29 MP**

Kommunstyrelsens ram sänks med 5 000 tkr jämfört med kommundirektörens förslag (innan ovan nämnda reservationer, 2 850 tkr efter tillskotten, om samtliga MPs att-satser bifalles).

● **Punkt 30 MP**

Nämndens nettoram fastslås i enlighet med MPs förslag till budget.

Utbildningsnämnden

Driftbudget 2017 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2016	2 041 473	-937 646	1 103 827
Förändringar enl KD:s förslag	88 414	-51 249	37 265
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Volymförändring förskoleverksamhet	-724	0	-724
Volymförändring grundskola	4 637	0	4 637
Volymförändring gymnasium	12 579	0	12 579
Volymförändring nyanlända	1 368	0	1 368
Tillägg lön och inflation	41 345	-19 390	21 955
Reviderad budget	24 759	-31 859	-7 100
Ramförstärkning	4 550	0	4 550
<i>Varav tillfälliga medel:</i>			
Återföring tryckfrihetsåret	-100		-100
Kommundirektörens förslag till budget 2017	2 129 887	-988 895	1 141 092
Socioekonomiskt tillägg förskola	1155	0	1 155
Höjd skolpeng 7-9	3000	0	3 000
Utbildade fritidspedagoger till fritidshem	2500	0	2 500
Vidareutb. barnskötare till förskollärare/fritidspedagoger, rekrytera fler förskollärare	4000	0	4 000
Socioekonomiskt tillägg grundskola	4375	0	4 375
Marknadsföring G2	200	0	200
Satsning resursgrupper autism/asperger	2000	0	2 000
Skolskjuts	3000	0	3 000
Omställning till mer ekologisk mat	500	0	500
Minska gifter i förskola	500	0	500
Ökat stöd små enheter	1 000	0	1 000
Summa MP ändringar	22 230	0	22 230
MP:s förslag till budget 2017	2 152 117	-988 895	1 163 322

● Punkt 31 MP

Den socioekonomiska differentieringen av för- och grundskolepengen ökas med 35 % gentemot nuvarande förslag till en beräknad kostnad av 4 375 tkr till grundskolan och 1 155 tkr till förskolan.

● Punkt 32 MP

Skolpeng för grundskola och förskolepeng höjs med 2%, i enlighet med kommundirektörens förslag. Därutöver höjs skolpengen för årskurs 7-9 med 1700 kr per elev för en beräknad kostnad av 3 000 tkr för att fler andel elever ska nå kunskapskraven.

● Punkt 33 MP

Nämnden tillskjuts 2 500 tkr för att säkerställa tillgången på utbildade fritidspedagoger inom kommunens fritidshem.

● Punkt 34 MP

Nämnden tillskjuts 4 000 tkr för att inrätta en fortbildningspeng för barnskötare som fortbildar sig till

förskollärare eller fritidspedagoger, i syfte att säkra rekryteringen av kompetent personal till förskolor och fritidshem i kommunen.

● **Punkt 35 MP**

Förskolepengen för barn med 25 timmars vistelse, som har förälder/vårdnadshavare som är föräldralediga med syskon, är i dag reducerad med 30 % relativt ordinarie peng. I budget 2017 föreslås denna reduktion begränsas till 10 %.

● **Punkt 36 MP**

Att nämnden tillskjuts 2 000 tkr för resursgrupper för elever med autism/asperger och andra liknande diagnoser.

● **Punkt 37 MP**

Nämnden tillskjuts 3 000 tkr för att korta avståndsgränserna för skolskjuts, låta barnen åka skolskjuts efter fritids och nyttja SL buss med hänsyn till mognad och ålder.

● **Punkt 38 MP**

Att nämnden tillskjuts 500 tkr för finansiera en omställning till en högre andel ekologisk mat i skolan.

● **Punkt 39 MP**

Nämnden tillskjuts 500 tkr för arbete med att minska giftigt material och inventarier i förskolor i enlighet med Miljöpartiets motion om Giftfria förskolor och Naturskyddsföreningens åtgärdsförslag Operation giftfri förskola. Redovisas senast april 2017.

● **Punkt 40 MP**

Att nämnden tillskjuts 1 000 tkr för att finansiera ett ökat stöd till små skol-/förskoleenheter.

● **Punkt 41 MP**

Nämndens nettoram fastslås i enlighet med MPs förslag till budget.

Kultur- och fritidsnämnden

Driftbudget 2017 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2016	173 115	-52 300	120 815
Rameffekter av reviderad budget	-3 178	-115	-3 293
Förändringar enl kommundirektörens förslag	3 363	-1 048	2 315
<i>Varav ramförändringar:</i>			0
Tillägg lön och inflation	3 413	-1 048	2 365
<i>Varav tillfälliga beslut:</i>			0
Återföring tryckfrihetsåret	-50	0	-50
Kommundirektörens förslag till budget 2017	173 300	-53 463	119 837
Extra medel för pendling och OB för kulturskoleundervisning i fler kommundelar	250	0	250
Friluftaktiviteter i enlighet med MPs friluftsmotion	500	0	500
Internetcafé för mellanstadieåldrarna	400	0	400
Ramsänkning	-5 000	0	-5 000
Summa MP ändringar	-3 850	0	-3 850
MP:s förslag till budget 2017	169 450	-53 463	115 987

- **Punkt 42 MP**

Extra medel för pendling och OB för kulturskoleundervisning i fler kommundelar. För detta tillförs nämnden 250 tkr.

- **Punkt 43 MP**

Att nämnden uppdras att använda 500 tkr för att utöka kommunens utbud av friluftaktiviteter i enlighet med MPs motion. Nämnden får också i uppdrag att ta fram en friluftspolicy och friluftspan, samt att inrätta ett friluftsråd.

- **Punkt 44 MP**

Nämnden uppdras starta en fritidsverksamhet med inriktning på barn i åldrarna 10-12, som inte är idrottsintresserade. Verksamheten kan exempelvis ha karaktären av ett internetcafé som har öppet 2-3 kvällar i veckan. För detta ändamål reserveras 400 tkr.

- **Punkt 45 MP**

Nämnden uppdras utarbeta en handlingsplan för att förbättra integrationsarbetet i nämndens verksamheter, exempelvis fritidsgårdar och bibliotek. Handlingsplanen ska redovisas för nämnden senast juni 2017.

- **Punkt 46 MP**

Nämndens ram minskar med 5 000 tkr innan ovanstående tillskott (4 250 tkr om samtliga MPs att-satser bifalles).

- **Punkt 47 MP**

Nämndens nettoram fastslås i enlighet med MPs förslag till budget.

Socialnämnden

Driftbudget 2017 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2016	265 652	-101 297	164 355
Förändringar enl kommundirektörens förslag	66 334	-59 146	7 188
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	6 413	-3 146	3 267
Rameffekter av reviderad budget 2015	56 138	-56 000	138
Ramförstärkning	4 000		4 000
Volymförändring individ- och familjeomsorg	783	0	783
<i>Varav tillfälliga medel:</i>			
Återföring förebyggande arbetete	-1 000	0	-1 000
Kommundirektörens förslag till budget 2017	331 986	-160 443	171 543
Ytterligare ramförstärkning	3 000	0	3 000
Utbilda personal inom första hjälpen psykisk ohälsa	300	0	300
Projekt barn och ungas psykiska hälsa (med UTN)	1 000	0	1 000
Förbättring inom missbruksvården	500	0	500
Förebyggande arbete droger för unga	1 000	0	1 000
Utöka Hamnen med en traumaterapeut	1 000	0	1 000
Höjd ersättning för familjehem	500	0	500
Summa MP ändringar	7 300	0	7 300
MP:s förslag till budget 2017	339 286	-160 443	178 843

- **Punkt 48 MP**

Nämnden får en generell ramförstärkning på 3 000 tkr.

- **Punkt 49 MP**

Nämndens tillförs 300 tkr för att utbilda personal inom första hjälpen för psykisk ohälsa.

- **Punkt 50 MP**

Ett projekt för att stärka det förebyggande arbetet för barn och ungdomars psykiska hälsa i samarbete med Utbildningsnämnden initieras. Projektet ska vara inriktat på att med skolans hjälp tidigt möta utsatta unga, för att på ett så effektivt sätt som möjligt främja den psykiska hälsan. För detta ges nämnden 1 000 tkr för 2017 och 500 tkr per år i två år därefter.

- **Punkt 51 MP**

Nämndens tillförs 500 tkr för att finansiera förbättringar inom missbruksvården.

- **Punkt 52 MP**

Nämndens tillförs 1 000 tkr för att arbeta förebyggande med barn och ungdomar för att motverka alkohol- och drogproblem.

- **Punkt 53 MP**

Nämndens tillförs 1 000 tkr för att finansiera inrättandet av en ny tjänst för traumaterapeut vid verksamheten i Hamnen.

- **Punkt 54 MP**

Nämndens tillförs 500 tkr för att finansiera höjd ersättningsnivå för familjehem.

- **Punkt 55 MP**

Nämnden uppdras utveckla samarbetet med skolan i samband med soc-anmälan.

- **Punkt 56 MP**

Nämndens nettoram fastslås i enlighet med MPs förslag till budget.

Vård- och omsorgsnämnden

Driftbudget 2017 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2016	757 152	-344 506	412 646
Förändringar enl kommundirektörens förslag	25 683	-7 594	18 089
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	15 155	-6 912	8 243
Reviderad rambudget	-1 076	-1 082	-2 158
Volymförändring äldreomsorg	5 841	0	5 841
Volymförändring funktionshinder	763	0	763
Ramförstärkning	5 000	400	5 400
Kommundirektörens förslag till budget 2017	782 835	-352 100	430 735
Ytterligare ramförstärkning	10 000	0	10 000
Brukarombudsman LSS	700	0	700
Äldreombud/äldrelots	500	0	500
Extra omsorg i livets slutskede	300	0	300
HBTQ-certifiering Gustavsgården	200	0	200
Summa MP ändringar	11 700	0	11 700
MP:s förslag till budget 2017	794 535	-352 100	442 435

- **Punkt 57 MP**

Nämnden får en generell ramförstärkning på 10 000 tkr.

- **Punkt 58 MP**

Brukarombudsman inrättas för kommuninvånare som bedöms enligt LSS, och att nämnden tillförs 700 tkr för detta ändamål.

- **Punkt 59 MP**

Äldreombud/äldrelots inrättas och att nämnden för detta ändamål tillförs 500 tkr.

- **Punkt 60 MP**

För extra omsorg i livets slutskede tillförs nämnden 300 tkr.

- **Punkt 61 MP**

För HBTQ-certifiering av personalen på Gustavsgården tillförs nämnden 200 tkr.

- **Punkt 62 MP**

Nämndens nettoram fastslås i enlighet med MPs förslag till budget.

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden

Driftbudget 2017 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2016	29 920	-23 372	6 548
Förändringar enl kommundirektörens förslag	9 407	-8 776	631
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	719	-588	131
Rameffekt reviderad budget	6 028	-6 028	0
Ramförstärkning	2 660	-2 160	500
Kommundirektörens förslag till budget 2017	39 327	-32 148	7 179
Projekt för att implementera EU:s ramdirektiv för vatten	300	0	300
Projekt inom enskilda avlopp	250	0	250
Summa MP ändringar	550	0	550
MP:s förslag till budget 2017	39 877	-32 148	7 729

- **Punkt 63 MP**

Uppdra till BMH att ta fram gemensamma åtgärdsprogram tillsammans med grannkommuner för att förbättra vattenkvaliteten i enlighet med EU:s ramdirektiv. För detta tillförs nämnden 300 tkr.

- **Punkt 64 MP**

Att ett projekt initieras för att pröva olika typer av robusta BDT-lösningar där kommunalt vatten och avlopp inte når ut. För detta tillförs nämnden 250 tkr.

- **Punkt 65 MP**

Medge nämnden ett ramtillskott om 500 tkr för rådgivning avseende enskilda avlopp och hållbart byggande.

- **Punkt 66 MP**

Uppdra till nämnden att föreslå ekonomiska incitament vid bygglov för att stimulera energieffektiva och miljövänliga bostäder/byggnader. Uppdraget täcks inom ram.

- **Punkt 67 MP**

Nämndens nettoram fastslås i enlighet med MPs förslag till budget.

Tekniska nämnden

Driftbudget 2017 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2016	242 706	-217 316	25 390
Förändringar enl kommundirektörens förslag	31 933	-17 695	14 238
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	5 328	-4 699	629
Reviderad budget	23 805	-12 996	10 809
Ramförstärkning	2 000	0	2 000
<i>Varav tillfälliga beslut:</i>			
Flygfotografering	900		900
Återföring underhåll lekplatser	-100	0	-100
Kommundirektörens förslag till budget 2017	274 639	-235 011	39 628
Skötselplaner, biotopsskydd, tillgänglighet och kulturmiljöer	1 000	0	1 000
Viltpassager och skyltar vid gröna samband	300	0	300
Extra hämtning med grovsopfärja	300	0	300
Summa MP ändringar	1 600	0	1 600
MP:s förslag till budget 2017	276 239	-235 011	41 228

● Punkt 68 MP

Nämnden tar fram skötselplaner på kommunalägd mark och inrättar biotopsskydd för ekar och ekmiljöer, förbättrar tillgängligheten på gångvägar och bänkar samt satsar på gröna kulturmiljöer tillsammans med markägare enligt Grönstrukturplanen för Gustavsberg. För detta tillförs nämnden 1 000 tkr.

● Punkt 69 MP

Nämnden får i uppdrag att säkerställa översiktsplanens prioriterade gröna samband som korsar större vägar (exempelvis sambandet mellan Ösby och Knuts hav). För detta tillförs nämnden 300 tkr. Nämnden gör en första redovisning i juni 2017.

● Punkt 70 MP

Nämnden får i uppdrag att införa en extra tur med grovsopfärjan i skärgården under sommaren. För detta tillförs nämnden 300 tkr.

● Punkt 71 MP

Nämnden får i uppdrag att säkerställa skolskogar i enlighet med MPs friluftsmotion.

● Punkt 72 MP

Nämnden får i uppdrag att fortsätta utbyggnaden av latrintömningsstationer för fritidsbåtar. Medel för detta ryms inom ram.

● Punkt 73 MP

Nämnden får i uppdrag att presentera ett förslag på hur antalet hushåll som insamlar matavfall ska öka till minst 50 %. Uppdragets kostnad tas inom ram och förslaget presenteras för kommunfullmäktige senast juni 2017.

● **Punkt 74 MP**

Nämnden får i uppdrag att se till så att endast genomskinliga plastsäckar får användas vid kommunens återvinningscentraler för att förbättra arbetsmiljön och öka återvinningen av avfallsfraktionerna.

● **Punkt 75 MP**

Nämnden uppdras, i samverkan med byggbranschen och Boverket, hitta ett system för hur livscykelanalyser kan användas för att minska miljöpåverkan vid nybyggnationer, större ombyggnationer och renoveringar av kommunägda lokaler och bostäder. Uppdragets kostnad tas inom ram och redovisning ska ske senast 30 december 2017.

● **Punkt 76 MP**

Nämnden uppdras ta fram en policy om att energiprestandan ska understiga BBR22 (eller motsvarande energikrav) för större ombyggnationer eller renoveringar av kommunägda bostäder och andra lokaler. Kostnaden för uppdraget tas inom ram och redovisning ska ske innan 30 juni 2017.

● **Punkt 77 MP**

Nämnden får i uppdrag att vid nästa upphandling av sophämtning upphandla hushållsnära källsortering.

● **Punkt 78 MP**

Nämndens nettoram fastslås i enlighet med MPs förslag till budget.

Näringslivsnämnden

Driftbudget 2017 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2016	64 416	-27 944	36 472
Förändringar enl kommundirektörens förslag	14 963	-9 420	5 543
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	1 375	-652	723
Rameffekter av revidering budget 2015	4 388	-4 638	-250
Ramförstärkning	9 250	-4 130	5 120
<i>Varav tillfälliga medel:</i>			
Återföring tryckfrihetsåret	-50	0	-50
Kommundirektörens förslag till budget 2017	79 379	-37 364	42 015
Projekt Ekobacken	700	0	700
Säkerställa grundvux i Gustavsberg	500	0	500
Integrationsprojekt	300	0	300
Summa MP ändringar	1 500	0	1 500
MP:s förslag till budget 2017	80 879	-37 364	43 515

- **Punkt 79 MP**

En projektledare anställs för att säkerställa miljöinriktningen i verksamhetsområdet Ekobacken. För detta tillförs nämnden 700 tkr som tidigare legat i Kommunstyrelsens ram.

- **Punkt 80 MP**

Nämnden uppdras säkerställa att kommunen har fortsatt god tillgång till undervisning inom nivån Grundvux inom Värmdös geografiska gräns. För detta tillförs nämnden 500 tkr.

- **Punkt 81 MP**

Nämnden tillförs 300 tkr för att arbeta med integrationsinitiativ, t ex utökning av flyktingguider.

- **Punkt 82 MP**

Nämnden får i uppdrag att i samverkan med närliggande kommuner initiera gemensamma integrationsprojekt för flyktingar. Uppdraget tas inom ram och ska redovisas senast 30 juni.

- **Punkt 83 MP**

Nämnden uppdras höja HAB-ersättningen från 6 kr till 10 kr per timme och kostnaden tas inom ram.

- **Punkt 84 MP**

Nämndens nettoram fastslås i enlighet med MPs förslag till budget.

Miljöpartiet de gröna i Värmdös förslag gällande investeringsbudget 2017, med ram för 2018 och 2019

tkr	Budget 2016	Budget 2017	Ram 2018	Ram 2019	Summa 2017-2019
Kommunstyrelse					
Investeringsram IT	2 000	7 000	2 000	2 000	11 000
Investeringsram mark och exploatering	40 000	40 000	40 000	40 000	120 000
Pilhamn	7 500	0	0	0	0
Myttinge	2 000	0	0	0	0
Östra Mörtnäs	0	1 780	10 980	0	12 760
Hemmesta centrum	0	2 000	5 000	0	7 000
Grönstrukturplan	0	100	0	0	100
Naturvårdsskötsel Gustavsberg	0	1 000	0	0	1 000
Bidrag naturvårdsskötsel	0	-500	0	0	-500
Detaljplan egen mark	1 000	1 000	1 000	1 000	3 000
Trygghetsboende Gustavsgården	0	1 500	0	0	1 500
Naturreservat	500	1 100	1 050	800	2 950
Summa kommunstyrelse	53 000	54 980	60 030	43 800	158 810
Tillägg MP KS					
Naturreservat		900	950	1 200	3 050
Kommunalt energibolag		64 800	0	0	64 800
Strategiska markköp i c-lägen		100 000	50 000	25 000	175 000
Markköp biotopskydd		5 000	5 000	5 000	15 000
Summa MP KS		170 700	55 950	31 200	257 850
KS totalt	53 000	225 680	115 980	75 000	416 660
Teknisk nämnd					
Reinvesteringar kommunala vägar	4 500	4 500	4 500	4 500	13 500
Tillgänglighetsanpassningar busshållplatser	5 260	4 144	0	0	4 144
Statlig medfinansiering	-1 565	-1 776	0	0	-1 776
Tjustvik lokalutveckling		4 500	3 000	0	7 500
Infartsparkeringar		20 000	0	0	20 000
Infartsparkering Östra Charlottendal		0	3 500	0	3 500
Statlig medfinansiering		0	-1 500	0	-1 500
GC-vägar	18 200	0	13 000	15 000	28 000
GC-vägar, kommunala vägar	1 160	3 500	2 100	0	5 600
Gångbro Hagaberg		20 000	0	0	20 000
Statlig medfinansiering	-2 080	-1 500	-900	-2 000	-4 400
Belysningsarmaturer	1 000	1 000	1 000	1 000	3 000
Trafiksäkerhetsåtgärder	3 000	3 000	3 000	3 000	9 000
Infart Värmdö marknad	0	0	4 000	0	4 000
Belysning GC Ålstäket-Hemmesta		1 000	0	0	1 000
Ekobacken - iordningställande fastighet		1 000	0	0	1 000
Latrintömningsstationer	750	1 000	0	0	1 000
Övriga investeringar skattekollektiv	3 050	3 050	3 450	2 950	9 450
Summa teknisk nämnd	33 275	63 418	35 150	24 450	123 018
Tillägg MP TKN					
GC-utbyggnad		10 000	0	0	10 000
Cykelparkering		500	500	500	1 500
Utbyggnad lekplats		200	200	200	600
Båtbottentvättar		1 000	0	0	1 000
Laddstolpar		1 000	1 000	1 000	3 000
Summa MP TKN		12 700	1 700	1 700	16 100
TKN totalt	33 275	76 118	36 850	26 150	139 118

Utbildningsnämnd

Inventarier mm. Kvarnbergsskolan	15 000	0	0	0	0
Inventarier mm. Ekedalsskolan		7 500	0	0	7 500
ITV-utrustning		1 000	0	0	1 000
UBN totalt	15 000	8 500	0	0	8 500

Kultur- och fritidsnämnd

Ram för idrotts-, fritids, och kultur anläggningar	3 000	3 000	3 000	3 000	9 000
Konstgräsplan Mörtnäs		2 000	0	0	2 000
Konstgräsplan Gustavsberg	9 000	0	0	0	0
Konstgräsplan/spontanidrottsytor	0	10 000	0	0	10 000
Inredning/inventarior Porslinsfabriken		25 000			25 000
Summa kultur- och fritidsnämnd	12 000	40 000	3 000	3 000	46 000

Tillägg MP KFN

Bokbuss		3 000	0	0	3 000
Summa MP KFN	0	3 000	0	0	3 000
KFN totalt	12 000	43 000	3 000	3 000	49 000

Vård- och omsorgsnämnd

Tillägg MP VON

Särskilt boende			100 000	0	100 000
Summa MP VON	0	0	100 000	0	100 000
VON totalt	0		100 000	0	100 000

Totalt exkl MP	113 275	166 898	98 180	71 250	336 328
Summa MP-investeringar	0	186 400	157 650	32 900	376 950
Totalt kommunen	113 275	353 298	255 830	104 150	713 278

Kommungemensamt

- **Punkt 85 MP**

Ett kommunalt Energibolag bildas med uppgift att öka produktionen av förnybar energi inom kommunen. Aktiekapital för Värmdö Energibolag, VEAB, ska utgöras av 64 800 tkr, återstoden av de 100 000 tkr som avsattes för investering i vindkraft. Lämpliga referensbolag och möjliga samarbetspartners presenteras i samband med bolagsbildningen som ska vara färdig senast december 2017.

Kommunstyrelsen

- **Punkt 86 MP**

Kommunstyrelsen anslås 2 000 tkr för investeringar i samband med bildande av narturreservat (vilket innebär en höjning med 900 tkr jämfört med Alliansens yrkande).

- **Punkt 87 MP**

Kommunstyrelsen anslås 100 000 tkr för strategiska markköp.

- **Punkt 88 MP**

Kommunstyrelsen anslås 5 000 tkr för markköp i samband med inrättande av biotopskydd.

Kultur- och Fritidsnämnden

- **Punkt 89 MP**

Kultur- och fritidsnämnden anslås 3 000 tkr för investeringar i ny bokbuss.

Tekniska nämnden

- **Punkt 90 MP**

Tekniska nämnden anslås 10 000 tkr för investeringar i samband med utbyggnad av gång- och cykelvägar. Särskild prioritet skall ges åt anslutningar mellan kollektivtrafik och skola.

- **Punkt 91 MP**

Tekniska nämnden anslås 10 000 tkr för investeringar i samband med trafikåtgärder för kollektivtrafiken.

- **Punkt 92 MP**

Tekniska nämnden anslås 500 tkr för investeringar i samband med beredande av nya cykelparkeringar.

- **Punkt 93 MP**

Tekniska nämnden anslås 200 tkr för investeringar i samband med utbyggnad av lekplatser.

- **Punkt 94 MP**

Tekniska nämnden anslås 10 000 tkr för investeringar i ytterligare laddstolpar.

- **Punkt 95 MP**

Tekniska nämnden anslås 1 000 tkr för att bygga två båtbottentvättar.

Miljöpartiets inriktningsmål för mandatperioden 2015-2018

Inflytande och dialog

I Värmdö ska demokratin utvecklas genom att medborgare och brukare ges ökat inflytande. En demokratiberedning ska ansvara för detta. Medborgarförslag ska införas, medborgardialogerna öka och ungdomars inflytande ska öka.

Omsorg och trygghet

I Värmdö ska social hållbarhet vara ett ledord och skapa grunden för medborgarnas trygghet och välfärd. Utsatta personer och grupper ska särskilt stödjas. Värmdö kommun ska i sina verksamheter beakta barnperspektivet och lika tillgänglighet för alla oavsett kön, etnicitet, ålder, sexuell läggning, religion samt fysiska och psykiska förutsättningar. Förebyggande vård och omsorg ska stärkas. Alla omsorgsalternativ i Värmdö ska hålla hög kvalitet och anpassas utifrån individuella önskemål.

Livslångt lärande

Värmdös invånare ska erbjudas möjligheter till livslångt lärande. Värmdö kommun ska stimulera invånarna att utveckla sin kompetens i förhållande till arbetsmarknaden för att stärka sina möjligheter att få arbete. Elever ska erbjudas en kreativ skola med utbildningar av hög kvalitet som uppmuntrar till aktiv rörelse, kritiskt tänkande och ger en stark kunskapsbas.

Ett resilient Värmdö

Värmdö ska minska klimatpåverkan genom ökad andel förnybar energi, energieffektivisering, ökat återbruk och minskad övergödning. Värdefull natur, odlingsmark och marina områden ska skyddas. Biologisk mångfald ska öka och vattenkvaliteten förbättras. Samhällsplaneringen ska underlätta medborgarnas omställning till en hållbar livsstil och Värmdö kommun ska delta aktivt i arbetet.

Ledarskap och medarbetarskap

Medborgarnas behov, statens krav i lagar och förordningar samt de kommunala styrdokumenterna är grunden för vårt uppdrag. Politiker, ledare och medarbetare ska ges förutsättningar att skapa en modig, engagerad och öppen kultur som möjliggör utveckling och kvalitetshöjningar. Ett tydligt ledarskap utgör en viktig förutsättning för en organisation i ständig utveckling. Personalen förverkligar kommunens mål och verksamhet och är därför dess viktigaste resurs. Medarbetarna ska ges gott stöd från ledarna för att uppnå ett engagerat medarbetarskap i en god arbetsmiljö för att ge Värmdös invånare god service och omsorg i livets alla skeden.

Resurshushållning

Värmdös naturresurser utgör livsförutsättningar för människor, växter och djur. Kommande generationers möjlighet att ha tillgång till naturresurserna utgör grund för dagens beslut. Politiker, ledare och medarbetare ska gemensamt ta ansvar för effektiva arbetsätt. Kommunens ekonomiska resurser ska utnyttjas så effektivt som möjligt. Värmdö ska ha en ekonomi i balans och en ekonomisk styrning som garanterar god kvalitet i välfärden.

Prioriterad utveckling enligt Miljöpartiet de gröna i Värmdö

Jorden har feber. Värmdö kommun måste visa att vi klarar av en omställning till ett klimatneutralt samhälle, vi har resurserna, kompetensen och möjligheterna. Värmdö Kommun behöver satsa på att utveckla produktionen av förnybar energi inom kommunen. Genom att starta ett kommunalt energibolag för produktion av förnybar energi från såväl sol, vind som biologiskt avfall kan vi klara det. Vårt mål är att kommunens verksamheter ska vara fossilfria till mandatperiodens utgång och att kommunen till stor del är självförsörjande vad gäller energibehovet för el och värme. Vi uppmantrar till utbyggnad av vindkraft på lämpliga ställen inom kommunen. Mer solex på taken och spillvärmesystem i Gustavsbergs centrum. Vi ställer oss positiva till att se på möjligheten till större solexanläggningar, till exempel på redan ianspråktagen mark vid Ekobacken.

Vi har som målsättning att minst 50 procent av Värmdös hushåll ska lämna sitt matavfall till biogasproduktion vid mandatperiodens utgång och att minst 70 procent av allt matavfall från handel och verksamheter ska gå till biogasproduktion.

Under mandatperioden ska också miljöbilar, varav cirka 70 procent elbilar och laddhybrider ersätta fossilbilar i kommunens bilpark. Laddstolpar ska sättas upp vid pendelparkeringar, i bostadsområden och på andra platser där behov finns av att kunna ladda elbilar. Krav ska också ställas vid upphandlingar och entreprenader att dessa använder förnybara bränslen i transporterna, exempelvis inom äldreomsorg, skolskjutsar, sophämtning och snöröjning. En årlig uppföljning av antalet mil körda med fossilenergi och förnybart bränsle ska göras och en minskning med 25 procent per år av de fossila milen är ett mål.

För att säkerställa att vi arbetar för att bli en klimatneutral och miljövänlig kommun måste vi ha kompetent personal inom hållbarhetsområdet som aktivt driver förändringsarbetet och ökar kunskapen inom kommunen.

Miljöpartiet de Gröna i Värmdö vill att kommunen, för att skapa en kontinuerlig uppföljning av arbetet med sociala frågor, jämställdhet, mångfaldsfrågor och frågor som rör de olika diskrimineringsgrunderna, ska inrätta ett socialt bokslut som en del av bokslutsprocessen.

Klimat och miljö

Vi behöver ställa om till ett hållbart samhälle nu! Arbetet har till stor del redan påbörjats, framförallt under föregående mandatperiod då Miljöpartiet var med och styrde Värmdö Kommun. Klimat- och miljöarbetet behöver dock utvecklas och antagna policys genomföras.

Miljöpartiet de gröna i Värmdö vill därför att en detaljerad handlingsplan tas fram som visar hur Energi- och klimatpolicyns mål och strategier ska uppfyllas. Att denna policy verkställs är av högsta vikt för att kommunen ska lyckas bli en hållbar kommun.

Insamlingen av matavfall inom kommunen har påbörjats och fungerar väl. För att nå en bättre ekonomi kring matavfallshanteringen samt för att förbättra klimatet vill Miljöpartiet att kommunen ser över hur man kan öka antalet hushåll som insamlar matavfall till minst 50 procent.

Värmdö kommun behöver fortsätta att minska sina utsläpp och Miljöpartiet vill dessutom att kommunen tar fram ett system för att klimatkompensera kommunorganisationens och de kommunala bolagens nettoutsläpp av växthusgaser. Vi vill dessutom att ett system för hur ekonomiska styrmedel eller annan typ av krav mot koldioxidutsläpp kan införas i organisationen för att minska koldioxidutsläpp från samhällsbetalda transporter. Vi vill också att de kommunala bolagen miljöcertifieras och att den kompetens som skapas inom kommunen kring miljöcertifiering av bolag delges andra företag i kommunen.

Ytterligare ett steg för att arbeta med hållbarhet är att ta fram tydliga placeringsdirektiv som utesluter investeringar i verksamheter med stor miljö- och klimatpåverkan eller oetisk inriktning.

Hållbara bostäder och byggnader

För att nå ett hållbart samhälle vill vi eftersträva att nya bostäder och byggnader är energieffektiva och miljövänliga. Därför vill Miljöpartiet att kommunen tar fram ekonomiska incitament vid bygglov för att uppmuntra våra invånare att bygga hållbart.

I samband med nybyggnation och större renoveringar av kommunala byggnader vill vi att kommunen tar fram ett system för hur livscykelanalyser kan användas för att minska miljöpåverkan samtidigt som vi vill att en policy tas fram om att energiprestandan ska understiga BBR22 eller motsvarande energikrav. Dessutom vill Miljöpartiet att ett beslut tas om att 1 %-regeln för konstnärlig utsmyckning och gestaltning vid alla nybyggnationer och större renoveringar ska gälla när Värmdö kommun bygger och renoverar.

Infartsparkeringar

I arbetet med att planera i kollektivtrafiknära lägen är det viktigt att också planera för infartsparkeringar för att öka andelen kollektivtrafikresenärer. Vi vill också fortsätta arbetet med att skapa mindre infartsparkeringar vid hållplatser längs vägen 222, 274 och Ingarövägen/Eknäsvägen. Vi ställer oss positiva till att bygga p-hus där så krävs för att minska markytan som används för parkering i centrala lägen. Samtidigt vill vi påpeka att resandet, särskilt med bil, måste effektiviseras om vi ska klara klimatmålen, vilket innebär att vi måste åka fler i de bilar som finns och undvika onödigt resande.

Bilpooler, samåkning och laddstolpar

Under mandatperioden 2010–2014 har Miljöpartiet drivit igenom att en kommunal bilpool har inrättats. Arbetet med att utveckla bilpooler inom kommunen ska fortsätta och bilpooler bör föreslås i samband med exploatering av nya områden. Samåkning ska uppmuntras och kommunen ska bidra med IT-system för samåkning om önskemål finns.

Vidareutveckling av laddinfrastruktur för elfordon är viktigt och där bör kommunen ta på sig en samordningsroll tillsammans med elleverantörer och näringsliv.

Kollektivtrafik

Eftersom Värmdö är en geografiskt utspridd kommun är det viktigt att tänka på hur kollektivstråken planeras så att resenärerna erbjuds ett tidsmässigt konkurrenskraftigt alternativ till bilen. Vi tror att bussen under lång tid framöver kommer att vara det kollektivtrafikslag som passar bäst för att snabbt ta Värmdös befolkning dit de ska. För att kunna anpassa och utveckla kollektivtrafiken så att målet om en fördubblad andel kollektivtrafikresenärer nås, vill vi förstärka kompetensen vad gäller kommunens strategiska, lokala trafikplanering. Dessutom vill vi ta tillfället i akt och teckna stadsmiljöavtal, för att säkra medfinansiering från staten för att förbättra trafikflödet för kollektivtrafiken i kommunen.

Grönområden

Miljöpartiet värnar Värmdös grönområden och under mandatperioden 2010-2014 tog vi bland annat fram en Naturreservatsplan och en Grönstrukturplan för Gustavsberg. Vi arbetar för att dessa ska verkställas så att värdefull natur skyddas. Både människa och djur ska ges möjlighet att vara i oförstörda naturområden. Gröna kilar och tätortsnära grönområden ska bevaras, biologisk mångfald frodas och skärgårdsmiljön värnas. Särskilt viktigt ser vi det att skydda Ekedalsskogen och Hemmesta Storskog mot exploatering genom att tidigarelägga arbetet med att göra områdena till naturreservat och att naturreservatet i Horsten-Mälkobbarna skyndsamt bildas.

Skola

Skolan ska ge alla barn i Sverige från förskoleklass till gymnasiet en bra utbildning som ger barnen den kompetens och trygghet som krävs för att utvecklas till självständiga individer i vårt samhälle. Vår skola ska vara en likvärdig och inkluderande skola där elever med större behov ges det stöd de behöver. Det blir extra viktigt nu när många nyanlända familjer och ensamkommande barn kommer till Sverige från krigsdrabbade platser. Integrationen börjar i skolan. Det är i förskolan och skolan som barnen, oavsett sin bakgrund, ska ges nya möjligheter och livschanser. Miljöpartiets mål är att alla barn/elever ska känna sig trygga, ges arbetsro och må bra i förskola och skola. Barns/elevs förutsättningar att inhämta kunskaper ska förbättras och både förskola och skola ska vara miljö- och klimatmässigt hållbara.

Miljöpartiet vill att såväl förskola som mindre skolor ska finnas nära hemmen. När eleverna blir äldre, kan också skolorna bli större, vilket ibland medför längre avstånd till skolan. De transporter som ändå måste ske till och från skolan ska helst ske med skolskjuts eller på trygga gång- och cykelvägar. Kommunen och barnens föräldrar behöver ta ett större gemensamt ansvar när det gäller hur barnen, från och med förskolan och upp till årskurs 9, tar sig till och från sina förskolor/skolor/fritids. Kommunen har ett stort ansvar och bör därför initiera lokala samarbeten med föräldrar inom de områden som har trafikfarliga vägar. Ur ett miljö- och säkerhetsperspektiv vill vi att det ges förutsättningar för föräldrar att

prioritera skolbuss eller SL-buss för sina barn istället för att färdas med egna bilar. Avståndsgränserna för skolskjuts ska minska och att få åka med i mån av plats är en självklarhet. Barnen ska ges möjligheter till skolskjuts efter fritids istället för direkt efter skolan så att de kan stanna kvar med sina kompisar och även ta del av den pedagogiska verksamheten som fritids erbjuder.

Värmdö är en skärgårdskommun och har beslutat om att behålla sina förskolor och skolor på öarna i den mån det är möjligt. Värmdö Skärgårdsskola kräver speciella förutsättningar för att klara sin verksamhet och bibehålla en hög kvalitet. Miljöpartiet värnar om att Skärgårdsskolan finns kvar och utvecklas vidare och ser det som viktigt att verksamheten får den hjälp och det stöd den behöver både personellt och ekonomiskt. Med skolor ute på våra öar får vi en levande skärgård.

Miljöpartiet vill att alla elever i årskurs 9 ska nå kunskapskraven och det kräver bland annat att vi satsar på fler högskoleutbildade förskollärare, lärare och fritidspedagoger. Vi ser att Värmdö kommun har betydligt lägre kostnad per elev än vad skolor i Stockholms län och riket i övrigt har. Det gäller också kostnaden för barn i förskola, förskoleklass och fritids. Det kan möjligen förklaras med att vi har fler elever per lärare och färre högt utbildade förskollärare, lärare och fritidspedagoger. Fritidspersonalen har fått en viktig pedagogisk roll och deltar också i klassrummet som en resurs till läraren. Miljöpartiet vill nu satsa extra på att redan anställda barnskötare ska kunna vidareutbilda sig till förskollärare och att personal på fritids utbildar sig till fritidspedagoger.

Miljöpartiet vill ha en rak och tydlig central politisk organisation och ökade ersättningsnivåer för fler händer i verksamheterna och mer samarbete, samt ökad likvärdighet genom olika differentierade ersättningar och en skolorganisation som omfattar både fristående och kommunala verksamheter. Vi vill fortsätta stärkandet av resurserna till skolan med såväl generella påslag som differentierade. Vårt mål är att Värmdös skolor ska ha samma resurser som Nackas innan mandatperiodens slut.

Miljöpartiet vill också tillföra extra medel för att barn med olika funktionshinder ska få samma möjligheter som andra barn, det gäller särskilt barn i resursgrupper med autism, asperberger eller liknande funktionsnedsättningar.

De äldre grundskoleelever behöver beredas större plats i skolorna på hemmaplan. Dels för att minska elevernas restid, men även för att antalet elever ökar i Nacka och Stockholm. Det ställer höga krav på planering. Gymnasiet och vuxenutbildning ska stärkas på hemmaplan och vi måste fortsätta utveckla yrkeshögskola och andra eftergymnasiala utbildningar även i Värmdö. Utbildning skapar möjlighet för människor att utvecklas och nå sina mål, varför det är ett viktigt område att utveckla och stärka inom kommunen. Budgeten för nyanlända elevers skolgång utökas och språkinträdning i gymnasiet förstärks.

Miljöpartiet vill se en Grön tråd i utbildningen. Natur- och utomhuspedagogik i alla stadier, säkrade övergångar mellan skolformer, bättre studievägledning, mer rörelse, elevaktiv

undervisning och ökade inslag av kreativ och skapande undervisning. Skolskogar är ett viktigt inslag för att öka kunskapen om naturen, dess ekosystem och en hållbar utveckling. En skolskog är dessutom ett utmärkt redskap för att öka intresset för friluftsliv. Kommunens skolor och merparten av förskolorna bör ha tillgång till en skolskog i närheten som enkelt går att nyttja för friluftsverksamhet och undervisning. Maten ska vara ekologisk, gärna närproducerad och skolorna ska uppmuntras till egen odling och kretsloppstänkande. Även bättre balans mellan omsorg och undervisning, där förskoleklass och fritids måste utvecklas, elevhälsan förbättras och arbetet med barn/elever i behov av särskilt stöd stärkas. Långsiktig hållbarhet med färre farliga kemikalier i byggnader och inventarier samt mer hållbara trafikflöden till, från och vid våra skolor är en nödvändig utveckling.

Demokrati och inflytande

Demokrati och våra medborgares inflytande i politiken och Värmdös utveckling ser vi som mycket viktigt. Det är tillsammans som vi ska styra Värmdö mot en hållbar kommun och synpunkter från våra kommuninvånare ska tas tillvara på ett konstruktivt sätt.

Under nuvarande mandatperiod har politikens insyn i de dagliga besluten i kommunorganisationen minskat och viktiga förändringar har genomförts utan att politiska beslut ligger till grund för det, exempelvis nedskärningarna i LSS. Allianspartierna har dessutom valt att frånga viktiga och långsiktiga styrdokument i kommunen som Översiktsplanen och Grönstrukturplanen. Det ser vi som mycket allvarligt och det skickar en klar signal till både politiken och medborgarna att det saknas ett långsiktigt och tydligt tänk kring hur Värmdö ska utvecklas. Förtroendet för oss förtroendevalda och för tjänstemannaorganisationen urholkas därefter.

Miljöpartiet vill satsa extra just på medborgares och brukares inflytande och vill att en demokratiberedning instiftas. Medborgarförslag ska införas, medborgardialogerna öka och ungdomars inflytande ska öka. Samtidigt vill vi starta ett friluftsråd för att på ett strukturerat sätt ta tillvara på friluftorganisationer och föreningars synpunkter i samband med friluftslivets utveckling på Värmdö.

Kultur och fritid

Vi vill arbeta för ett rikt kultur- och fritidsutbud i Värmdö. Öarna där vi lever är på en gång en anrik kulturbygd och ett populärt resmål för turister. Vi har ett mycket aktivt föreningsliv på idrottssidan och samtidigt ett mycket livaktigt konstnärskollektiv. Värmdö bjuder invånarna på många möjligheter att fördjupa oss i de områden som engagerar oss. För oss politiker är det en utmaning att hitta sätt att uppmuntra mångfalden och kvaliteten utan att göra oss själva till smakdomare. Därför är det vår förhoppning att kulturhuset i hamnen kommer att utgöra en rik mylla för nästa generation engagerade kulturpersonligheter, när det färdigställs för inflyttning.

En stor andel Värmdöbor uppskattar friluftslivet och möjligheten till rekreation i naturen. Miljöpartiet vill säkerställa att tätortsnära grönområden samt andra viktiga rekreationsområden i naturen förvaltas väl för dagens medborgare och för kommande

generationer. Vi har därför drivit på att både en Naturreservatsplan för Värmdö och en Grönstrukturplan för Gustavsberg har tagits fram. För att säkra ett systematiskt arbete med friluftslivet vill vi att kommunen tar fram en friluftspolicy och en friluftsplän samt att Kultur- och Fritidsnämnden instiftar ett friluftsråd där föreningar och organisationer inom friluftslivet ingår för att gemensamt besluta om årliga viktiga satsningar inom friluftslivet. Att barn och ungdomar har en nära relation med naturen är något vi i kommunen bör arbeta för. Därför vill vi även att förskolor och skolor har en grön och friluftsinspirerad pedagogik och ser positivt på möjligheten att instifta skolskogar, dvs naturområden i närheten av förskola och skola där barn och ungdomar har möjlighet att lära sig om naturen och dess ekosystem.

Social trygghet

Vi vill säkerställa att vi har ett tillförlitligt skyddsnät för våra medborgare med en väl fungerande socialtjänst som på ett kompetent och effektivt sätt stöttar behövande barn, ungdomar och vuxna. Miljöpartiet vill att personal inom kommunen som arbetar med barn, unga och vuxna utbildas inom första hjälpen för psykisk ohälsa för att kunna identifiera personer som har behov av stöd samt kunna interagera och stötta personer med den typen av behov på ett bra och konstruktivt sätt. Vi vill att socialtjänsten tillsammans med förskola och skola startar ett projekt med fokus på barn och ungas psykiska hälsa samt att Hamnen utökas med en traumaterapeut som kan arbeta med barn som blivit utsatta för traumatiska upplevelser. Vi vill dessutom att ersättningen för familjehem ska höjas så att utsatta barn och unga kan få ett nödvändigt stöd i ett väl fungerande familjehem.

Vi ser missbruk som en sjukdom och vill ge missbrukare möjlighet att bli friska och fria från sitt beroende. I de fall missbruket är kroniskt ska samhället stödja missbrukarna till ett så värdigt liv som möjligt precis som vi stöttar andra som är sjuka. Vi vill stötta denna grupp ytterligare och vill därför se en förstärkt budget inom området.

Arbetsmarknaden förändras och därmed även kraven på annan och högre kompetens som kräver högskolestudier. Vuxenutbildningen har en viktig roll för att arbetslivsdörren aldrig ska vara stängd. Om studierna inte fungerat under en period i livet ska nya chanser erbjudas de individer som vill lära om eller komplettera tidigare studier.

Jämställdhet

All verksamhet inom Värmdö kommun ska ske på lika villkor för män och kvinnor, pojkar och flickor. Skattepengarna ska fördelas rättvist mellan könen. Alla kommunens verksamheter ska fungera lika bra för alla oavsett kön, etnicitet, sexuell läggning och ålder.

Jämställdhetspott ska finnas med vid de årliga löneöversynerna för att långsiktigt minska de strukturella skillnaderna mellan mans- och kvinnodominerade yrkesgrupper.

Könsbaserad uppföljning ska ske av samtliga verksamheter som får kommunal finansiering. Genusbudgetering ska alltid finnas med i verksamheterna för att utvärdera hur stor del av skattemedlen som går till respektive kön. Jämställdhetsintegrering av verksamheterna ska göras för att säkerställa att män och kvinnor får lika behandling och möjligheter.

En hbtq-policy ska utarbetas och omfatta alla kommunens verksamheter och alla kommunens blanketter ska vara hbtq-neutrala.

Mångfald och integration

Miljöpartiet de Gröna i Värmdö vill ha ett mångfacetterat samhälle där olika perspektiv får plats med respekt för varandras åsikter och olikheter. Vi tror att hen utvecklas av att få nya infallsvinklar på verkligheten och att dessa nya infallsvinklar är nödvändiga för att modernisera och utveckla Sverige till ett hållbart samhälle. Människor med annan bakgrund är en nödvändig tillgång för att samhället ska utvecklas.

Miljöpartiet ser det som viktigt att kommunen deltar aktivt i länets arbete med att hitta såväl ankomstboenden som anläggningsboenden, om det blir aktuellt igen, som familjehem och mer permanenta boenden för de som tvingas fly från sina hemländer på grund av krig. Vi stödjer mottagandet av såväl invandrare som flyktingar, framförallt ensamkommande flyktingbarn. Vi stödjer också initiativ som bidrar till möten mellan människor som vanligtvis inte träffas. I ett demokratiskt samhälle finns det plats för samtal som vidgar perspektiven. En ökad mångfald i Värmdö bidrar till nya arbetstillfällen och nya kontaktytor såväl internationellt som nationellt. Vi vill skapa fler kontakter mellan flyktingar och Värmdöbor, till exempel genom flyktingguider. Miljöpartiet vill dessutom att kommunen tar fram en handlingsplan för fritidsgårdar och bibliotek för att arbeta med integration av nyanlända.

Miljöpartiet vill också se ett ökat samarbete över kommungränserna, framförallt med Nacka, för att skapa meningsfulla aktiviteter för barn, ungdomar och vuxna som kommer från andra länder.

Det är av största vikt att nyanlända får ett bra mottagande i vårt land. En av de främsta källorna till trygghet för ensamkommande barn och ungdomar är att de får en kompetent och engagerad god man. Därför måste kommunens hantering av gode män fungera utan anmärkningar, något som inte varit fallet under det senaste året. Miljöpartiet vill därför satsa extra resurser på det. En annan trygghet är att kommunen har resurser för att hantera nyanlända som har tuffa erfarenheter i bagaget. Vi vill därför se att det anställs en traumaterapeut i Hamnen som kan arbeta både med nyanlända och svenska barn och ungdomar som har råkat ut för traumatiska situationer.

Den ökade främlingsfientlighet som sedan länge har utvecklats i våra närmaste grannländer och nu också växer i Sverige är något vi tar kraftigt avstånd ifrån. Ingen människa ska diskrimineras på grund av sin religion, etniska bakgrund, sexuella läggning, ålder eller funktionshinder. Det är vår skyldighet att visa solidaritet med de som flyr för sina liv, precis som vi hoppas att andra ska visa oss den solidariteten vid behov.

Funktionshindrade

Miljöpartiet de gröna i Värmdö vill särskilt värna gruppen funktionshindrade. En grupp som fått se sina rättigheter kränkta under den senaste mandatperioden då kraftiga nedskärningar genomförts utan att de föregåtts av politiska beslut. Vi vill därför skjuta till extra medel i form

av en ramförstärkning till Vård- och Omsorgsnämnden samt inrätta en brukarombudsman inom LSS som kan stötta de invånare som anser sig har blivit felaktigt bedömda av kommunen.

Att vår kommun ska värna våra invånares rättigheter är av yttersta vikt och vår kommun behöver bli både bättre på att lyssna samt tydligare i kommunikationen när det kommer till förändringar i biståndsbedömningar. Miljöpartiet vill dessutom se att man frångår årliga biståndsbedömningar i de fall personens tillstånd inte förväntas förändras under närmaste året och personen inte själv efterfrågar årliga biståndsbedömningar. I de fall barn och ungdomar är involverade ska kommunen alltid se till barnets bästa och respektera barnets rättigheter enligt Barnkonventionen.

Miljöpartiet vill dessutom inte att kommunen agerar som en överman och överklagar Förvaltningsrättens beslut till högre instanser när det dömts till den biståndssökandes fördel.

Äldre

Äldre ska ges rätten och möjligheten att bo hemma så länge de önskar och kan. Äldre ska även kunna bo kvar i sina närområden genom att vi bygger senior- och äldreboendestäder i redan befintliga bostadsområden. Miljöpartiet de gröna i Värmdö tror att människor mår bättre om de får leva ungefär som de har gjort tidigare i livet. Vi ser att det behövs såväl nya särskilda boenden som fler trygghetsboenden i Värmdö och vi vill se en utveckling av dessa i samtliga kommundelar. Vi vill ha biståndsbedömda trygghetsboenden för att säkra bra boenden för äldre.

Vår kommun har ännu inte tagit höjd för en ökad andel dementa äldre. Miljöpartiet vill se en snabbare omställning av somatiska platser till demensplatser och vill se att ytterligare ett särskilt boende byggs utöver de som redan är planerade. Det är också av största vikt att dementa äldres tillgångar skyddas och förvaltas på ett korrekt sätt vilket ställer krav på en väl fungerande Överförmyndarnämnd. Miljöpartiet vill därför satsa extra resurser till Överförmyndarnämnden med förhoppningen att en rimlig arbetsbelastning på kontoret möjliggör att gode män snabbare kan både utses och granskas.

Eftersom majoriteten av de politiska partierna, oavsett blocktillhörighet, utlovade äldreombud/äldrelots, så menar vi dessutom att det är på tiden att detta vallöfte infrias.

Att ingen ska behöva dö ensam, när de redan är i kommunens omsorg, borde vara självklart. Därför vill vi också anslå medel för extra omsorg i livets slutskede.

Pensionärsorganisationerna ska vara remissinstans när det gäller frågor som rör äldre. Vi anser också att pensionärsorganisationen ska bjudas in till samråd med andra aktörer, exempelvis SL om kollektivtrafikfrågor.

Maten vi dagligen äter är en glädje i livet och måste vara sund, hälsosam och orsaka minsta möjliga negativa klimatpåverkan. Vi i Miljöpartiet de gröna i Värmdö vill på sikt att all mat

som serveras i våra verksamheter ska vara ekologiskt odlad, fri från gmo och producerad så nära oss som är miljömässigt försvarbart. Vi vill i ett första skede att kommunen i sina verksamheter ska arbeta för att minst hälften av all serverad mat ska vara ekologiskt odlad och att varannan av våra serverade måltider ska vara vegetarisk.

Äldreomsorgen ska ta hänsyn till hbtq-personers önskemål och all personal inom äldreomsorgen ska ha hbtq-kompetens.

Barn och ungdomar

Att kommunens barn och ungdomar mår bra och får rätt förutsättningar i livet är av högsta prioritet för Miljöpartiet de gröna i Värmdö. Skapa attraktiva förskolor och skolor där barn och ungdomar trivs, utvecklas och ges samma möjligheter till lärande är en förutsättning för det. Därför vill vi skjuta till mer medel till skolan och samtidigt arbeta för att främja den psykiska hälsan bland barn och ungdomar.

Då barn är särskilt känsliga för gifter vill vi medverka till att skapa giftfria miljöer för dem att vistas i. Vi vill därför skjuta till mer resurser för att ge förskolor och skolor möjlighet att ersätta inredning, inventarier och leksaker som innehåller skadliga ämnen. Vi vill också att kommunen tar fram riktlinjer för miljökrav på inredning, inventarier och material i verksamheterna. Miljöpartiet de gröna i Värmdö vill dessutom stärka andelen ekologisk mat i förskolor och skolor för att minska mängden bekämpningsmedel som barn och ungdomar får i sig samt servera gmo-fri mat.

Vi vill öka möjligheterna till fritidssysselsättning för barn och ungdomar i kommunen, exempelvis genom att bygga nya lekplatser och förbättra förutsättningarna att bedriva naturnära idrott som bland annat ridsport. Miljöpartiet de gröna vill samtidigt arbeta för ett jämställt utbud av aktiviteter och hbtq-certifiera personal på fritidsgårdar för att bättre kunna möta ungdomars behov.

Att arbeta aktivt för att minska ungdomars risk att hamna utanför samhället ser vi som mycket viktigt. Vi vill verka för att de ensamkommande ungdomarna som kommer till Värmdö får ett bra mottagande i kommunen och snabbt kan hitta sin plats i vårt samhälle.

Ett annat prioriterat ämne för Miljöpartiet är att minska barnfattigdomen i kommunen och vi vill därför satsa extra på att täcka ökade kostnader för insatser och försörjningsstöd där särskild hänsyn tas till barnfamiljer.

Renare vatten och bättre miljö

Dricksvatten av god kvalitet är en bristvara i stora delar av Värmdö kommun. Därför arbetar Miljöpartiet kraftfullt för att kommunalt VA ska byggas ut till stora områden av kommunen. Vi vill att Värmdö ska bli bäst i klassen på att informera och hjälpa dig som bor i kommunen och inte nås av kommunalt vatten och avlopp att skapa ett hållbart VA-system och finner därför kommunens avloppsrådgivning som ett utmärkt kommunikationsforum och är tacksamma över att projektet har återinförts i bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämndens

verksamhet. Samtidigt ser vi att kommunen behöver utveckla sin kompetens kring nya typer av enskilda avloppssystem.

Vi vill också värna vårt havsvatten genom att noga följa utvecklingen av vattenkvaliteten i våra grunda vikar och till havs. Målsättningen är att allt vatten i Värmdö ska vara av god kvalitet senast 2021 i enlighet med EU:s vattendirektiv. Miljöpartiet vill att vi tar fram gemensamma åtgärdsprogram tillsammans med de grannkommuner som delar samma vattenförekomst för att tillsammans besluta vilka åtgärder som ger bäst effekt för att förbättra vattenkvaliteten.

Miljöpartiet de gröna arbetar för en giftfri vardag. Värmdö Kommun upphandlar mycket varor och tjänster och ska alltid ställa tuffa krav för att få bort miljö- och hälsofarliga kemikalier. Kommunens plan för att minska skadliga ämnen ska verkställas och följas upp årligen.

Miljöpartiet vill verka för kretsloppssamhället. Vi vill se en kretsloppspark i anslutning till den nya återvinningscentralen i Kil där återbruk av material sker istället för att de slängs eller bränns. För att skydda de som arbetar vid återvinningscentraler samt för att stimulera till att saker slängs på rätt ställe vill vi ställa krav på att genomskinliga plastsäckar används istället för ogenomskinliga.

Vi har som målsättning att minst 50 procent av kommunens fastboende hushåll ska samla in sitt matavfall till 2018 och vill att handel och verksamheter ska införlivas i matavfallsystemet och att 70 procent av dessa ska lämna sitt matavfall till biogasrötning 2018.

Vi vill utöka satsningarna på att ge hushållen närservice vad gäller avfallshanteringen och vill att kommunen i nästa upphandling av renhållningsentreprenör beslutar om hushållsnära källsortering av flera fraktioner i de delar av kommunen där detta är möjligt.

Allt fler människor i fritidsbåtar rör sig i våra vatten. Tömning av toalettssystemen har traditionellt gjorts direkt i havet. Resultatet har blivit förorenade havsvikar och övergödning, som i sin tur leder till ännu mer syre- brist och algbloomning. Från och med 2015 är det inte längre lagligt att tömma latrin från båtar i Östersjön. Miljöpartiet de gröna i Värmdö vill att Värmdö ska utöka antalet tömningsanläggningar för båtlivet och i samverkan med grannkommunerna se till att det finns ett tätt nät av anläggningar. Vi vill också att antalet tvättanläggningar för båtar ökar inom kommunen.

Långsiktigt hållbar förvaltning

Vi ser att Värmdö kommun under lång tid har valt att skygga för underhållsbehoven i de kommunala fastigheterna och vill inte att detta ska fortgå. Att förvalta såväl natur, de sociala systemen som kommunal egendomen väl är viktiga delar av en hållbar samhällsutveckling.

Budgeten är utformad så att kvaliteten på kommunens verksamheter ut mot medborgarna ska vara hög. Värmdö kommun ska i samtliga officiella rankingar ha som målsättning att

ligga bland landets 50 bästa kommuner. Ökade resurser ska prioriteras till de verksamheter som utifrån medborgarnas perspektiv och i jämförelse med andra jämförbara kommuner i hela landet ligger lågt i måluppfyllelse och resurstilldelning.

Att förvalta kommunens egendom i form av bland annat fastigheter, vägar och mark är en viktig grund för kommunens långsiktiga utveckling och för bibehållen välfärd. Planerat underhåll ska genomföras för att medborgarnas egendom fortsatt ska vara av god kvalitet. En fortsatt ökande befolkning är att vänta och detta ska i god tid tas höjd för i budgeten vad gäller investeringsmedel till nya verksamhetslokaler.

Centrala reserver är bra och ska finnas i budgeten. Reserverna ska tas i anspråk för att täcka underskott i nämnderna som beror på såväl volymökningar, felaktiga prognoser av befolkningsunderlaget inom skola, vård och omsorg som av konjunktur. Budgetrevideringar bör användas för att inte kvaliteten i verksamheterna ut mot medborgarna riskeras som en följd av felaktiga prognosunderlag för budgeteringen. Det är kvaliteten ut mot medborgarna som ska stå i fokus samtidigt som kommunens resurser ska användas så effektivt som möjligt. Verksamheter som återkommande går med underskott ska granskas, ledarskapet ses över och den ekonomiska uppföljningen stödjars från centralt håll.